

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 4/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi luotsauslain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä marraskuuta 2009 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi luotsauslain muuttamisesta (HE 251/2009 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 12/2010 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Minna Kivimäki, liikenne- ja viestintäministeriö
- budjettineuvos Esko Tainio, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Sten Palmgren, oikeusministeriö
- apulaisjohtaja Seppo Reimavuo, Kilpailuvirasto

- johtava lakimies Hannu Makkonen ja liikennepäällikkö Valtteri Laine, Liikenteen turvallisuusvirasto
- toimitusjohtaja Matti Pajula, Luotsausliikelaitos
- johtava tutkija Martti Heikkilä, Onnettomuustutkintakeskus
- merikapteeni Tapani Voionmaa, European RoRo Carriers Action Group
- toimitusjohtaja, merikapteeni Joachim Håkans, Baltic Pilot Ltd.
- varatuomari Ilmari Haapajoki ja luotsi Tapio Tuomisto, Luotsiliitto
- toimitusjohtaja Markku Mylly, Suomen Satamaliitto
- toimitusjohtaja Olof Widén, Suomen Varustamot ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Kotkan satama
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- Satamaoperaattorit
- Suomen Konepäällystiitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luotsauslakia.

Luotsauslain mukaan luotsaus on lähtökohtaisesti pakollista Suomen aluevesillä. Luotsinkäyttövelvollisuudesta voi vapautua Merenkul-

kulaitoksen myöntämällä linjaluotsinkirjalla tai erivapaudella. Lain muutoksella luotsinkäyttövapautusten saantia helpotettaisiin niin, että linjaluotsintutkinnon voisi suorittaa myös englan-

nin kielellä. Luotsinkäyttövelvollisuutta laajennettaisiin luotsin otto- ja jättöalueille.

Voimassaoleva laki rajaa luotsaustoiminnan harjoittajaksi Luotsausliikelaitoksen. Syntyneiden tulkintaerimielisyyksien johdosta lakia täsmennettäisiin siten, että tämä lainsäätäjän tarkoitus ilmenisi laista paremmin. Tästä syystä muiden kuin laissa tarkoitetun luotsauspalvelujen tarjoajan toimesta tapahtuva luotsauspalvelujen tarjoaminen tai luotsaustoiminnan harjoittaminen säädettäisiin rangaistavaksi.

Lisäksi lakiin tehtäisiin virastouudistuksen edellyttämät muutokset, joilla Merenkululaitokselle säädetty toimivalta ja tehtävät siirrettäisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010. Englannin kielen hyväksymistä linjaluotsauskieleksi suomen ja ruotsin kielen rinnalle koskevaa säännöstä sovellettaisiin kuitenkin 1 päivästä heinäkuuta 2011.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Yleistä

Luotsauslain (940/2003) 1 §:n mukaan luotsauksen tarkoituksena on edistää alusliikenteen turvallisuutta ja ehkäistä alusliikenteestä ympäristölle aiheutuvia haittoja. Luotsauksella tarkoitetaan luotsauslain 2 §:n 1 kohdan mukaan alusten ohjailuun liittyvää toimintaa, jossa luotsi toimii aluksen päällikön neuvonantajana sekä vesialueen ja merenkulun asiantuntijana.

Lähtökohtaisesti luotsaus on pakollista Suomen aluevesillä. Luotsinkäyttövelvollisuudesta voi kuitenkin vapautua Merenkululaitoksen, ja jatkossa Liikenteen turvallisuusviraston, myöntämällä linjaluotsinkirjalla tai erivapaudella. Linjaluotsauksella tarkoitetaan luotsauslain 14 §:n mukaista poikkeusta luotsinkäyttövelvollisuudesta. Merenkululaitos voi hakemuksesta myöntää väylä- ja aluskohtaisen linjaluotsinkirjan aluksen päällikölle tai perämiehelle, joka osoittaa laissa säädettyllä tavalla tuntevansa aluksen käyttämän väylän ja täyttää muut laissa säädetty edellytykset.

Merenkululaitoksen tehtävänä aiemmin ollut luotsaustoiminnan harjoittaminen siirrettiin luotsauslailla (940/2003) ja Luotsausliikelaitoksesta annetulla lailla (938/2003) 1 päivänä tammikuuta 2004 toimintansa aloittaneen Luotsausliikelaitoksen tehtäväksi Merenkululaitoksen organisaatiomuutoksen yhteydessä.

Oikeus luotsaustoimen harjoittamiseen

Hallituksen esityksen perustelujen ja valiokunnan saaman selvityksen mukaan voimassa olevassa luotsauslaissa on säädetty luotsaustoiminnan harjoittamisesta tavalla, joka rajaa ainoaksi luotsaustoiminnan harjoittajaksi Luotsausliikelaitoksen. Vuoden 2007 syksyllä syntyi kuitenkin luotsauslain tulkinnasta erimielisyyttä siltä osin, onko Luotsausliikelaitos ainoa toimija, jolla on oikeus tarjota luotsauspalveluja.

Oikeuskansleri katsoi päätöksessään (OKA 878/1/07), että tarkasteltaessa Luotsausliikelaitosta ja luotsausta koskevaa sääntelyä kokonaisuutena siitä ilmenee, että aikaisemmin vallinnutta tilannetta (monopoliasema) ei tarkoitettu liikelaitostamisen yhteydessä muuttua, vaikkei säännöksissä nimenomaisesti olekaan otettu kantaa yksityisen luotsaustoiminnan sallittavuuteen. Oikeuskansleri esitti liikenne- ja viestintäministeriön harkittavaksi, olisiko lainsäädäntöä aiheellista tarkistaa niin, että siitä selkeämmin ilmenisi lainsäätäjän tarkoitus.

Esityksen perusteluiden mukaan lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että edellä mainittu lainsäätäjän tarkoitus ilmenisi laista aiempaa selkeämmin. Tätä tarkoitusta varten hallituksen esityksessä ehdotetaan luotsaustoiminnan harjoittamista koskevan 4 §:n 1 momentin selkeyttämistä siten, että Luotsausliikelaitoksen on tarjottava luotsauslaissa tarkoitettuja luotsauspalveluita niillä alueilla, joilla luotsia on 5 §:n mukaan käytettävä. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi siitä, että muiden kuin laissa tarkoitettujen luotsauspalvelujen tarjoajan toimesta tapahtuva luotsauspalvelujen tarjoaminen tai luotsaustoiminnan harjoittaminen säädettäisiin rangaistavaksi.

Perustuslakivaliokunta totesi kuitenkin nyt käsiteltävänä olevasta esityksestä antamassaan lausunnossa (PeVL 12/2010 vp), että edellä tarkoitettua sääntelyn selkeyttämistä ei ole mahdollista toteuttaa hallituksen esityksessä ehdotetuin tavoin yksinomaan rangaistussäännöksen avulla. Tämän vuoksi liikenne- ja viestintäministeriö on asian valiokuntakäsittelyn aikana esittänyt luotsauslain 4 §:ään lisättäväksi uuden 2 momentin seuraavasti: "Luotsauspalveluja ei saa tarjota eikä luotsaustoimintaa harjoittaa muu kuin 1 momentissa tarkoitettu liikelaitos."

Liikenne- ja viestintävaliokunta yhtyy edellä mainittuun perustuslakivaliokunnan näkemykseen asiasta ja ehdottaa, että 4 §:ään lisätään uusi 2 momentti liikenne- ja viestintäministeriön esittämässä muodossa. Valiokunta toteaa, että nyt käsitellyssä olevalla hallituksen esityksellä ja ehdotetulla uudella 4 §:n 2 momentilla ei sen saaman selvityksen mukaan muuteta vallitsevaa oikeustilaa siltä osin, kenellä on oikeus harjoittaa luotsaustoimintaa ja tarjota luotsauspalveluja. Tältä osin kyse on valiokunnan saaman selvityksen mukaan ainoastaan sääntelyn selkeyttämisestä.

Jatkoselvitysten tarve

Useissa asiantuntijalausunnoissa on pidetty Luotsausliikelaitoksen yksinoikeutta luotsaukseen epätoivottavana ja kannatettu selkeästi kilpailun avaamista luotsaustoiminnassa.

Valiokunta pitää luotsausta merenkulun turvallisuuden kannalta keskeisenä ja näkee, että luotsauksen korkean palvelutason ylläpitäminen ja luotsaustoiminnan kehittäminen ovat tärkeitä tavoitteita. Jatkossa on tarpeen selvittää riittävän perusteellisesti luotsaustoiminnan toteuttamisen eri vaihtoehtoja ja vaikutuksia. Valiokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyisi asiasta lausuman (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Valiokunta pitää tärkeänä, että mikäli jatkossa halutaan arvioida luotsaustoiminnan uudenlaista järjestämistä, käytettävissä on riittävästi tietoa erilaisista vaihtoehdoista. Valiokunnan mielestä tällaisia selvitettäviä asioita ovat asiantuntijakuulemisen pohjalta mm. mahdollisen kilpailun avaamisen edellytykset ja eri vaihtoehtojen vaikutukset, mahdolliset kilpailuttamismallit, tarvittavat hinnoittelumekanismit, valtiontaloudelliset vaikutukset ja rahoitus, riskien hallintaan ja vahingonkorvausvastuuseen liittyvät kysymykset, luotsien koulutuksen järjestäminen sekä luotsien riippumattoman aseman määrittämiseen liittyvät kysymykset. Riittävän kattavien selvitysten jälkeen on mahdollista tehdä perusteltuja ja kestäviä ratkaisuja luotsaustoiminnan toteuttamistavoista tulevaisuuden tarpeita vastaavasti.

Valiokunta pitää tärkeänä, että luotsaustoiminnan toteuttamistavasta riippumatta luotsauspalvelujen saatavuudesta kaikilla luotsattavilla alueilla huolehditaan ja että luotsauksen palvelutaso säilyy riittävän korkealla tasolla myös tulevaisuudessa. Lisäksi tulee varmistaa luotsauksen toimivuus erilaisissa normaaliaikojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Kielikysymys

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan eri kielten käyttö ja tätä kautta mahdollisesti syntyvät kommunikaatio-ongelmat ovat riskitekijöitä, jotka saattavat olla olennaisessa roolissa myös laivaonnettomuuksien synnyssä.

Hallituksen esityksen mukaan linjaluotsinkirjan voisi jatkossa saada myös siten, että hakija suorittaisi vaadittavan kirjallisen tutkinnon ja koeluotsauksen englannin kielellä. Lisäksi haki-

jan olisi hallittava tarvittavassa laajuudessa englannin kieli ja tunnettava tutkinnon kohteena olevan vesialueen navigoinnissa, alusliikennepalvelussa ja jäänmurtopalveluissa käytettävä paikannimistö suomeksi tai ruotsiksi. Englannin kielen hyväksyminen linjaluotsauskieleksi nostaisi valiokunnan saaman selvityksen mukaan linjaluotsauksen osuutta luotsausmarkkinoiden nykyisestä noin 60 prosentin tasosta lähelle 70 prosenttia.

Valiokunta on saanut asiantuntijakuulemisissa linjaluotsauksessa käytettävien kielten vaikutuksista turvallisuuteen varsin ristiriitaista tietoa esimerkiksi siltä osin, miten englannin kielen lisääminen ehdotetulla tavalla linjaluotsauskieleksi suomen ja ruotsin rinnalle vaikuttaisi luotsauksen ja merenkulun turvallisuuteen. Osa lausunnonantajista on myös esittänyt, että englannin kieli tulisi hyväksyä ainoaksi viralliseksi kieleksi merenkulun turvallisuuden kannalta parhaana ratkaisuna.

Valiokunta pitää saamansa selvityksen perusteella hallituksen esityksen ehdotusta englannin kielen käyttöön otosta linjaluotsauskielenä perusteltuna. Valiokunta kuitenkin katsoo, että kielikysymyksen osalta on jatkossa olennaista hakea yhtenäistä lähestymistapaa kansainvälisesti ja erityisesti EU-tasolla. Valiokunta korostaa, että on erittäin tärkeää toimia aktiivisesti EU-tasolla yhtenäisten ja turvallisuuden kannalta hyvien käytäntöjen ja vaatimusten kehittämiseksi linjaluotsauksessa käytettävien kielten osalta. Tämä on tärkeää myös eri jäsenmaiden alusten yhtäläisten toimintaedellytysten turvaamisen kannalta. Käytettäviä luotsauskieliä koskevat ratkaisut tulee tehdä siten, että merenkulun turvallisuus varmistetaan ja että linjaluotsauksen turvallisuuden taso säilyy vähintään nykyisellä tasolla. Valiokunta korostaa tästä syystä myös riittävän tehokkaiden riskienhallintajärjestelmien merkitystä ja kehittämistarvetta merenkulun turvallisuuden varmistamiseksi.

Luotsauksen tehokkuus ja maksut

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Suomen satamissa käyvistä aluksista noin 40 pro-

senttia käyttää luotsia. Alusten Luotsausliikelaitokselle maksamat luotsausmaksut ovat noin 40 miljoonaa euroa vuodessa. Luotsauksen hinnoittelu perustuu ns. verkostoperiaatteen mukaiseen yhtenäishinnoitteluun, joka mahdollistaa samanaiset luotsaustaksat koko maassa (ristisubventio) riippumatta toiminnan kannattavuuden eroista eri satamissa.

Eräissä asiantuntijalausunnoissa on pidetty nyt käsittelyssä olevan hallituksen esityksen kanssa samanaikaisesti vireillä olevia luotsausmaksujen korotuksia kohtuuttoman suurina. Lisäksi on tuotu esille, että luotsauksen palveluainekatoitteita ei ole kaikilta osin saavutettu. Valiokunta pitää tärkeänä, että luotsauksen riittävästä tehokkuudesta ja maksutason kohtuullisuudesta huolehditaan asianmukaisesti jatkossa.

Yksityiskohtaiset perustelut

Johtolause. Valiokunta ehdottaa johtolauseeseen tehtäväksi tarvittavista pykälämuutoksista johtuvat korjaukset ja eräitä muita lakitekniisiä korjauksia.

4 §. Luotsaustoiminnan harjoittaminen. Valiokunta ehdottaa perustuslakivaliokunnan nyt käsittelyssä olevasta esityksestä antama lausunto ja valiokunnan saama selvitys huomioonottaen, että esitykseen lisätään uusi 4 §:n 2 momentti, jolla selkeytetään luotsaustoiminnan harjoittamista koskevaa oikeustilaa. Ehdotuksella ei muuteta voimassa olevaa oikeustilaa.

5 §. Velvollisuus käyttää luotsia. Valiokunta ehdottaa saamansa selvityksen perusteella, että 5 §:n 1 momenttiin ehdotettu luotsinkäyttövelvollisuutta väylien ulkopuolisilla luotsin otto- ja jättöalueilla koskeva muutos poistetaan. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotetun uuden käsitteen sisältö ei vastaa luotsauksessa käytössä olevia kotimaisia ja kansainvälisiä käsitteitä ja lisäksi ehdotettu säännös olisi käytännön kannalta ongelmallinen.

12 §. Luotsin ohjauskirja. Valiokunta ehdottaa 5 §:n 1 momenttia vastaavan muutoksen teke-

mistä 12 §:n 1 momentin johdantokappaleeseen sekä 1 momentin 3 ja 5 kohtaan.

14 §. Linjaluotsinkirja. Valiokunta ehdottaa 5 §:n 1 momenttia vastaavan muutoksen tekemistä 14 §:n 2 momentin 3 kohtaan ja 3 momentin johdantokappaleeseen. Esityksen mukaan englanninkielisen linjaluotsintutkinnon voi suorittaa ainoastaan sellaisilla väylillä, joilla on saatavissa alusliikennepalvelulain mukaiset navigointiapua ja alusliikenteen järjestelypalvelua koskevat palvelut. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotettu rajausta on tulkinnanvarainen. Tästä syystä valiokunta ehdottaa 3 momentin johdantokappaletta täsmennettäväksi siten, että englanninkielisen linjaluotsaustutkinnon voisi saada sellaisilla väylillä, jotka sijaitsevat alusliikennepalvelulain (623/2005) 5 §:ssä tarkoitettuja tiedotuksia, 6 §:ssä tarkoitettua navigointiapua sekä 7 §:ssä tarkoitettua alusliikenteen järjestelypalvelua tarjoavan VTS-keskuksen alueella.

19 §. Luotsausrikkomus. Valiokunta ehdottaa saamansa selvityksen perusteella 19 §:n rangaitussäännöstä täydennettäväksi ja täsmennettäväksi siten, että se koskee selkeästi myös ilman laissa säädettyä oikeutta luotsaavaa henkilöä, luotsauspalveluja tarjoavan tai luotsaus toimintaa harjoittavan toimijan lisäksi.

21 §. Tarkemmat säännökset ja määräykset sekä yleispoikkeukset. Valiokunta ehdottaa 5 §:n 1 momenttia vastaavan muutoksen tekemistä 21 §:n 3 momentin valtuussäännökseen.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

luotsauslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 21 päivänä marraskuuta 2003 annetun luotsauslain (940/2003) 2 §:n 2 kohta, 4 § (poist.), 5 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 8 §:n 1 momentti, 10 ja 12 §, 13 §:n 1 momentin johdantokappale, 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 14 §, 16 §:n 1 ja 5 momentti, 18 ja 19 §, 20 §:n 2 momentti ja 21 §, sekä

lisätään 4 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi seuraavasti: (Uusi)

2 §
(Kuten HE)

4 §
Luotsaustoiminnan harjoittaminen
(1 mom. kuten HE)

Luotsauspalveluja ei saa tarjota eikä luotsausoimintaa harjoittaa muu kuin 1 momentissa tarkoitettu liikelaitos. (Uusi)

5 §

Velvollisuus käyttää luotsia

Aluksen on Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella olevilla luotsattaviksi väyliksi määritellyillä vesilain (264/1961) 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetuilla yleisillä kulkuväylillä (*poist.*) käytettävä luotsia, jos aluksen lastin vaarallisuus tai haitallisuus taikka aluksen koko sitä edellyttää.

(4 ja 5 mom. kuten HE)

8 ja 10 §
(Kuten HE)

12 §

Luotsin ohjauskirja

Luotsilla on oikeus luotsata niillä väylillä (*poist.*), joihin hän on Liikenteen turvallisuusviraston myöntämällä ohjauskirjalla saanut luotsausoikeuden. Ohjauskirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

3) harjoittelumatkoja ohjauskirjaan merkittävällä väylällä (*poist.*);

(4 kohta kuten HE)

5) Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymän henkilön vastaanottama koeluotsaus ohjauskirjaan merkittävällä väylällä (*poist.*) molempiin suuntiin;

(6 kohta kuten HE)

(2 ja 3 mom. kuten HE)

13 §
(Kuten HE)

14 §

Linjaluotsinkirja

(1 mom. kuten HE)

Linjaluotsinkirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

3) on suorittanut hyväksytysti Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymän henkilön vastaanottaman koeluotsauksen; koeluotsaus on tehtävä linjaluotsinkirjaan merkittävällä väylällä (*poist.*) molempiin suuntiin tai linjaluotsinkirjaan merkittävään suuntaan;

(4 kohta kuten HE)

Sellaisilla tämän lain 5 §:ssä tarkoitetuilla väylillä, jotka sijaitsevat alusliikennepalvelulain (623/2005) 5 §:ssä tarkoitettuja tiedotuksia, 6 §:ssä tarkoitettua navigointiapua sekä 7 §:ssä tarkoitettua alusliikenteen järjestelypalvelua tarjoavan VTS-keskuksen alueella, linjaluotsinkirjan voi saada myös sillä edellytyksellä, että hakija:

(1—4 kohta kuten HE)

(4 ja 5 mom. kuten HE)

16 ja 18 §
(Kuten HE)

19 §

Luotsausrikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

(1 kohta kuten HE)

2) laiminlyö 5 §:ssä tarkoitettua luotsinkäyttövelvollisuuden, (*poist.*)

3) laiminlyö 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua tiedonantovelvollisuuden taikka

4) luotsaa ilman laissa säädettyä oikeutta (*Uusi*)

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, luotsausrikkomuksesta sakkoon.

20 §
(Kuten HE)

21 §

*Tarkemmat säännökset ja määräykset sekä yleis-
poikkeukset*

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkem-
mat määräykset luotsattavista väylistä (*poist.*) ja
luotsausmatkoista sekä julkaisee niistä luettelo.
(4 mom. kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotus

*Eduskunta edellyttää, että luotsaus-
toiminnan toteuttamisen eri vaihtoehto-
jen edellytykset ja vaikutukset selvite-
tään kattavasti vaalikauden loppuun
mennessä. Selvityksessä tulee ottaa*

*huomioon myös luotsauspalvelujen saa-
tavuuden turvaaminen kaikilla luotsat-
tavilla alueilla. Selvityksen pohjalta tu-
lee voida arvioida tasapuolisesti ja kat-
tavasti, mitkä ovat luotsaustoiminnan
eri toteuttamisvaihtoehtoihin liittyvät
edut ja haitat.*

Helsingissä 28 päivänä huhtikuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Martti Korhonen /vas
vpj. Saara Karhu /sd
jäsen. Mikko Alatalo /kesk
Leena Harkimo /kok
Kalle Jokinen /kok
Lauri Kähkönen /sd
Pentti Oinonen /ps

Markku Pakkanen /kesk
Tero Rönni /sd
Janne Seurujärvi /kesk
Anne-Mari Virolainen /kok
vjäs. Outi Mäkelä /kok
Reijo Paajanen /kok
Sari Palm /kd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.

VASTALAUSE

Perustelut

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on saatu ristiriitaista tietoa siitä, miten englannin kielen lisääminen ehdotetulla tavalla linjaluotsauskieliksi suomen ja ruotsin rinnalle vaikuttaisi luotsauksen ja merenkulun turvallisuuteen. Muun muassa Merenkululaitoksen tutkimuksessa "Merenkulun julkaisuja 1/2009 Turvallisuusarviointi englannin kielen käytöstä linjaluotsauksessa" arvioidaan merionnettomuuksien kasvavan keskimäärin noin kolmella tapauksella vuodessa, mikäli englanninkielinen linjaluotsaus otettaisiin käyttöön ilman erityisiä riskienhallintakeinoja. Tällaisia keinoja ei hallituksen esityksessä esitetä.

Valiokunnan enemmistö nostaa esiin riskienhallintakeinojen merkityksen, mutta ei pidä niiden lähtökohtaista puuttumista niin suurena ongelmana, etteikö lakia pitäisi tältä osin muuttaa. Me allekirjoittaneet emme voi hyväksyä näin huoletonta suhtautumista merenkulun turvallisuuteen. Siksi emme kannata hallituksen esityksen ehdotusta englannin kielen käyttöönotosta linjaluotsauskielenä ja ehdotamme tätä koskevan säännöksen poistamista. Katsomme, että englannin kielen käyttöä ja sen vaikutuksia linjaluotsauksessa on välttämätöntä selvittää kattavasti.

Suomenlahden matala ja karikkoinen rannikko on haastava meriliikenteelle. Jo olemassaolevia turvallisuusriskejä ei pidä lisätä. Mielestäm-

me käytettäviä luotsauskieliä koskevat ratkaisut tulee tehdä perusteellisen selvityksen pohjalta siten, että merenkulun turvallisuus varmistetaan ja että linjaluotsauksen turvallisuuden taso säilyy vähintään nykyisellä tasolla.

Muilta osin yhdyimme valiokunnan mietintöön.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena pait-si 14 § sekä voimaantulosäännös muutettuina seuraavasti:

14 §

Linjaluotsinkirja

(1 ja 2 mom. kuten LiVM)
(3 mom. *poist.*)
(3 ja 4 mom. kuten LiVM:n 4 ja 5 mom.)

Voimaantulosäännös

(1 mom. kuten LiVM)
(2 mom. *poist.*)
(2 mom. kuten LiVM:n 3 mom.)

Helsingissä 28 päivänä huhtikuuta 2010

Saara Karhu /sd
Lauri Kähkönen /sd
Tero Rönni /sd

Martti Korhonen /vas
Pentti Oinonen /ps
Sari Palm /kd